Ġabra tal-ġurisprudenza

Kawżi Magħquda T-98/16, T-196/16 u T-198/16

Ir-Repubblika Taljana *et*
vs
Il-Kummissjoni Ewropea

Sentenza tal-Qorti Ġenerali (It-Tielet Awla Estiża) tad-19 ta' Marzu 2019

"Għajnuna mill-Istat – Intervent ta' konsorzju rregolat mid-dritt privat bejn banek favur wieħed mill-membri tiegħu – Awtorizzazzjoni tal-intervent mill-Bank Ċentrali tal-Istat Membru – Deċiżjoni li tiddikjara l-għajnuna inkompatibbli mas-suq intern – Rikors għal annullament – Kunċett ta' għajnuna – Imputabbiltà lill-Istat – Riżorsi tal-Istat"

1. *Rikors għal annullament – Persuni fiżiċi jew ġuridiċi – Atti li jikkonċernawhom direttament u individwalment – Inċidenza diretta – Inċidenza individwali – Kriterji – Deċiżjoni tal-Kummissjoni li tikkonstata l-inkompatibbiltà ta' għajnuna mas-suq intern – Rikors ta' konsorzju rregolat mid-dritt privat bejn banek, li għandu personalità ġuridika, li jipprovdi l-miżura kklassifikata bħala għajnuna – Ammissibbiltà*
(ir-raba' paragrafu tal-Artikolu 263 TFUE)

(ara l-punti 50-56)

2. *Għajnuna mogħtija mill-Istati – Kunċett – Għoti ta' vantaġġi imputabbli lill-Istat – Intervent ta' konsorzju rregolat mid-dritt privat bejn banek favur l-appoġġ ta' wieħed mill-membri tiegħu – Involviment tal-awtoritajiet pubbliċi fl-adozzjoni tal-miżura – Prova tal-eżistenza ta' mandat pubbliku – Intervent li jrid jilħaq l-interessi privati tal-banek membri tal-konsorzju – Esklużjoni – Prova tal-eżistenza ta' kontroll pubbliku sostanzjali fid-definizzjoni tal-intervent – Assenza – Esklużjoni*
(Artikolu 107(1) TFUE)

(ara l-punti 96-106, 113-132)

3. *Għajnuna mogħtija mill-Istati – Kunċett – Għajnuna mir-riżorsi tal-Istat – Kunċett ta' riżorsi tal-Istat – Intervent ta' konsorzju rregolat mid-dritt privat bejn banek favur l-appoġġ ta' wieħed mill-membri tiegħu – Prova tal-eżistenza ta' kontroll pubbliku fuq ir-riżorsi – Assenza – Esklużjoni*
(Artikolu 107(1) TFUE)

(ara l-punti 139-161)

Sunt

Fis-sentenza L-Italja *et* vs Il-Kummissjoni (T-98/16, T-196/16 u T-198/16), mogħtija fid-19 ta' Marzu 2019, il-Qorti Ġenerali, fil-kuntest ta' rikors għal annullament skont l-Artikolu 263 TFUE, annullat id-Deċiżjoni tal-Kummissjoni 2016/1208 dwar l-għajnuna mill-Istat li l-Italja implimentat favur bank Taljan, Banca Tercas, billi ddeċidiet li l-istituzzjoni kienet qieset b'mod żbaljat li l-miżuri kontenzjużi kienu imputabbli lill-Istat u kienu jinvolvu l-użu ta' riżorsi tal-Istat.[1]

Fl-2013, bank Taljan, Banca Popolare di Bari (BPB), kien wera interess jissottoskrivi żieda fil-kapital ta' bank Taljan ieħor, Banca Tercas, imqiegħed sa mill-2012 taħt is-sistema ta' amministrazzjoni straordinarja wara irregolaritajiet kkonstatati mill-Bank Ċentrali tar-Repubblika Taljana, Banca d'Italia (il-Bank tal-Italja). Waħda mill-kundizzjonijiet stabbiliti minn BPB għal din l-operazzjoni kienet tirrigwarda l-kopertura, mill-Fondo Interbancario di Tutela dei Depositi (FITD), tad-defiċit patrimonjali ta' Banca Tercas, li fir-rigward tiegħu kien ġie mitlub ukoll awditu. Il-FITD huwa konsorzju rregolat mid-dritt privat Taljan bejn banek ta' natura mutwalistika, li għandu l-fakultà li jintervjeni favur il-membri tiegħu, mhux biss abbażi tal-garanzija legali tad-depożiti prevista fil-każ ta' stralċ amministrattiv forzat ta' wieħed mill-membri tiegħu (l-intervent obbligatorju), iżda wkoll fuq bażi volontarja, skont l-Istatut tiegħu, jekk dan l-intervent jippermetti li jitnaqqsu l-oneri li jistgħu jirriżultaw mill-garanzija tad-depożiti imposti fuq il-membri tiegħu (l-interventi volontarji, fosthom l-intervent volontarju ta' appoġġ jew preventiv inkwistjoni).

Fl-2014, wara li żgura ruħu li l-intervent favur Banca Tercas kien ekonomikament iktar vantaġġuż mir-rimbors tad-depożitanti ta' dan il-bank, il-FITD iddeċieda li jkopri d-defiċit kapitali tagħha u li jagħtiha ċertu garanziji. Dawn il-miżuri ġew approvati mill-Bank tal-Italja. Il-Kummissjoni Ewropea fetħet investigazzjoni ddettaljata dwar dawn il-miżuri, minħabba dubji dwar il-kompatibbiltà tagħhom mar-regoli tal-Unjoni fil-qasam tal-għajnuna mill-Istat. Permezz tad-Deċiżjoni 2016/2018, li hija s-suġġett tar-rikors f'din il-kawża, hija waslet għall-konklużjoni li l-miżuri inkwistjoni kienu jikkostitwixxu għajnuna mill-Istat li r-Repubblika tal-Italja implimentat favur Banca Tercas.

Wara li fakkret il-ġurisprudenza tal-Qorti tal-Ġustizzja dwar il-klassifikazzjoni bħala għajnuna mill-Istat fis-sens tal-Artikolu 107 TFUE, il-Qorti Ġenerali eżaminat, fl-ewwel lok, jekk l-imsemmija miżuri kinux imputabbli lill-Istat Taljan u sussegwentement, fit-tieni lok, jekk dawn kinux ġew iffinanzjati permezz ta' riżorsi tal-Istat.

Il-Qorti Ġenerali għaldaqstant iddeċidiet, fl-ewwel lok, li l-Kummissjoni kienet wettqet żball meta qieset li hija kienet uriet li l-awtoritajiet Taljani kienu eżerċitaw kontroll pubbliku sostanzjali fid-definizzjoni tal-intervent tal-FITD favur BancaTercas, peress li l-istituzzjoni ma kinitx ipprovat, b'mod suffiċjenti skont il-liġi, l-involviment tal-awtoritajiet pubbliċi Taljani fl-adozzjoni tal-miżura inkwistjoni u lanqas, konsegwentement, l-imputabbiltà ta' din il-miżura lill-Istat, fis-sens tal-Artikolu 107(1) TFUE. Wara li fakkret li, fil-każ ta' miżura pprovduta minn entità privata, hija l-Kummissjoni li għandha tistabbilixxi l-eżistenza ta' indizji biżżejjed sabiex jiġi konkluż li din kienet ġiet adottata taħt l-influwenza jew il-kontroll effettiv tal-awtoritajiet pubbliċi, il-Qorti Ġenerali suċċessivament eżaminat il-portata tal-mandat pubbliku mogħti lill-FITD u, sussegwentement, l-awtonomija tal-FITD fil-mument tal-adozzjoni tal-intervent.

[1] Deċiżjoni tal-Kummissjoni (UE) 2016/1208 tat-23 ta' Diċembru 2015 dwar l-għajnuna mill-Istat li l-Italja implimentat favur il-Banca Tercas (Il-każ SA.39451 (2015/C) (ex 2015/NN)) (ĠU 2016, L 203, p. 1).

Fir-rigward tal-ewwel punt, hija qieset, minn naħa, li l-interventi ta' appoġġ tal-FITD kienu prinċipalment intiżi sabiex jintlaħqu l-interessi privati tal-membri ta' dan tal-aħħar u, min-naħa l-oħra, li dawn ma kinux jimplimentaw xi mandat pubbliku fdat mil-leġiżlazzjoni Taljana. B'mod partikolari hija rrilevat, f'dan ir-rigward, li l-mandat mogħti lill-FITD mil-liġi Taljana kien jikkonsisti biss fir-rimbors tad-depożitanti (fil-limitu ta' EUR 100 000 għal kull depożitant), inkwantu skema ta' garanzija tad-depożiti, meta bank membru tiegħu kien is-suġġett ta' stralċ amministrattiv forzat, u li, barra minn dan l-ambitu, il-FITD ma kinx jaġixxi b'eżekuzzjoni ta' għan pubbliku impost mil-leġiżlazzjoni Taljana. Minn dan hija kkonkludiet li l-interventi ta' appoġġ kellhom għaldaqstant għan differenti minn dak tar-rimbors tad-depożiti fil-każ ta' stralċ amministrattiv forzat u ma kinux jikkostitwixxu t-twettiq ta' mandat pubbliku.

Fir-rigward tat-tieni punt, il-Qorti Ġenerali qieset, li l-Kummissjoni ma kinitx ipprovat l-involviment tal-awtoritajiet pubbliċi Taljani fl-adozzjoni tal-miżura inkwistjoni. F'dan ir-rigward, il-Qorti Ġenerali rrilevat li l-FITD kien konsorzju rregolat mid-dritt privat li kien jaġixxi, skont l-Istatut tiegħu "f'isem u fl-interess" tal-membri tiegħu u li l-korpi governattivi tiegħu kienu eletti mill-assemblea ġenerali tal-FITD, u bħal din tal-aħħar, kienu esklużivament magħmula minn rappreżentanti tal-banek membri tal-konsorzju. F'dawn iċ-ċirkustanzi, il-Qorti Ġenerali b'mod partikolari kkonstatat li l-awtorizzazzjoni, mill-Bank tal-Italja, tal-intervent tal-FITD favur BancaTercas ma kinitx tikkostitwixxi indizju li jippermetti li l-miżura inkwistjoni tiġi imputata lill-Istat Taljan, peress li dan tal-aħħar jwettaq biss, f'dan ir-rigward, kontroll tal-konformità tagħha mal-kuntest leġiżlattiv għal finijiet ta' sorveljanza prudenzjali. Hija kkonstatat ukoll li l-preżenza tar-rappreżentanti tal-Bank tal-Italja fil-laqgħat tal-korpi governattivi tal-FITD lanqas ma kienet tikkostitwixxi indizju ta' imputabbiltà tal-miżura inkwistjoni lill-Istat, inkwantu huma jeżerċitaw biss sempliċi rwol ta' osservaturi, mingħajr ebda dritt tal-vot u mingħajr ebda kapaċità konsultattiva. Barra minn hekk hija qieset li l-Kummissjoni ma kienet ipproduċiet ebda prova li l-Bank tal-Italja kien influwenza b'mod deċiżiv in-negozjati bejn, minn naħa, il-FITD u, min-naħa l-oħra, BPB u l-kummissarju speċjali, peress li dawn in-negozjati kienu biss djalogu leġittimu u naturali mal-awtoritajiet ta' sorveljanza kompetenti, li jippermettu lill-Bank tal-Italja jiġi informat dwar l-iżvilupp tal-fajl sabiex huwa jkun jista' jieħu d-deċiżjoni tiegħu iktar malajr fir-rigward tal-awtorizzazzjoni tal-miżura inkwistjoni, wara li din tkun ġiet adottata mill-korpi governattivi tal-FITD.Barra minn hekk, il-Kummissjoni ma stabbilixxietx li l-istedina mill-Bank tal-Italja lill-FITD, bil-għan li jintlaħaq ftehim bilanċjat ma' BPB fir-rigward tal-kopertura tad-defiċit ta' kapital ta' BancaTercas, kellha l-iċken impatt fuq id-deċiżjoni tal-FITD li jintervjeni favur din tal-aħħar. Fl-aħħar nett, il-Qorti Ġenerali rrilevat li l-fatt li l-kummissarju speċjali kellu l-possibbiltà jibda l-proċedura li tista' twassal għal intervent ta' appoġġ tal-FITD, billi tintbagħtlu talba mhux vinkolanti f'dan is-sens, lanqas ma kien iqiegħed inkwistjoni l-awtonomija ta' dan tal-aħħar, peress li, it-tressiq ta' tali talba ma jobbligax lill-FITD jilqa' din it-talba, huwa jiddeċiedi l-kontenut ta' tali intervent b'mod awtonomu u, il-FITD jafferma li huwa stess jista' jieħu l-inizjattiva li jibda l-proċedura ta' implimentazzjoni ta' intervent, mingħajr ma din l-affermazzjoni hija kkontradetta mill-Istatut tal-FITD jew mil-leġiżlazzjoni Taljana.

Fit-tieni lok, hija u teżamina t-tliet indizji meħuda inkunsiderazzjoni mill-Kummissjoni sabiex tikkonkludi li l-intervent tal-FITD kien iffinanzjat permezz ta' riżorsi tal-Istat, il-Qorti Ġenerali ddeċidiet li l-istituzzjoni ma kinitx stabbilixxiet li l-fondi mogħtija lil Banca Tercas kienu kkontrollati mill-awtoritajiet pubbliċi Taljani u, għalhekk, għad-dispożizzjoni ta' dawn tal-aħħar

Hija għaldaqstant ċaħdet, l-ewwel nett, il-konstatazzjoni li l-FITD kellu mandat pubbliku u li l-intervent tiegħu favur Tercas kien sar sabiex jiġu protetti d-depożiti tad-depożitanti, billi rreferiet f'dan ir-rigward għall-analiżi mwettqa fil-kuntest tal-imputabbiltà tal-intervent tal-FITD

lill-Istat. It-tieni nett, hija qieset li l-Kummissjoni ma setgħetx tistabbilixxi li l-Bank tal-Italja, permezz tal-kontroll formali tar-regolarità tal-użu tar-riżorsi użati mill-FITD, ipprova jorjenta r-riżorsi privati mqiegħda għad-dispożizzjoni ta' dan tal-aħħar. It-tielet nett hija qieset li l-fatt li l-kontribuzzjonijiet użati mill-FITD sabiex jiffinanzja l-intervent kienu ta' natura obbligatorja, peress li l-banek li huma membri tiegħu fil-prattika ma għandhom l-ebda għażla oħra ħlief li jissieħbu miegħu u ma jistgħux jeżerċitaw il-veto tagħhom fuq id-deċiżjonijiet tiegħu jew jiddiżassoċjaw ruħhom mill-intervent li huwa jkun iddeċieda, jibqa' essenzjalment teoretiku u mingħajr impatt fuq l-intervent. Hija b'mod partikolari rrilevat, f'dan ir-rigward, li l-fondi użati għall-intervent tal-FITD kienu riżorsi privati pprovduti mill-banek membri ta' dan tal-aħħar, li l-obbligu tal-membri tal-FITD li jikkontribwixxu għall-intervent ma kienx joriġina minn dispożizzjoni leġiżlattiva, iżda minn dispożizzjoni statutorja ta' natura privata li tissalvagwardja l-awtonomija deċiżjonali tal-imsemmija membri, u li, qabel ma' ddeċieda dwar l-intervent u li jimmobilizza r-riżorsi privati tal-membri tiegħu, il-FITD kien żgura ruħu li l-ispiża tiegħu kienet inqas mill-ispiża li kien jirrappreżenta l-istralċ ta' BancaTercas u għalhekk l-implimentazzjoni tal-garanzija legali tad-depożiti tad-depożitanti, b'mod li l-imsemmi intervent kien fl-interess ta' BPB, ta' Banca Tercas u tal-membri kollha tiegħu.